

Namn & skola:

1. Språkfonetik

Mauritz Larsson, Göteborgs universitet

Nedan ges ett antal ord på de fyra olika språken hawaiiska, georgiska, dyirbal samt mongoliska. Språken kommer från helt olika delar av världen, och låter dessutom mycket olika.

Hawaiiska

kahuna, kauka, mu'umu'u, kalikimaka, maopopo, pilikia, mamua

Georgiska

mshvidobisa, mivdivart, saavadmq'oposhi, ormotsdatskhramet'i, ts'armat'ebul

Dyirbal

baŋguy, gabal, yurri, midja, gimbi, waŋal, bulunydja

Mongoliska

boroohoj, küjügün, ödvög, hezee, tsagaan, tulguur

Din uppgift är att dela in följande ord i de fyra språken:

1. *k'argada*
2. *nogoon*
3. *bööös*
4. *makihiki*
5. *ɲuma*
6. *gamojanmrteldit*
7. *hau'oli*
8. *var*

Markera tydligt med en av de fyra bokstäverna H, G, D eller M efter varje ord. Det måste inte vara två ord från varje språk.

Namn & skola:

2. Bislama

Michael Dunn, Uppsala universitet

Bislama är ett kreolspråk (vuxit fram som en blandning av engelska, franska och flera inhemska vanuatuspråk) som talas som modersmål av 10 000 människor och som andrahandspråk av ytterligare 200 000 människor i stillahavsnationen Vanuatu. De två systrarna Ani och Beti träffar sin vän Sali, och har följande konversation. Den finns nedan översatt till engelska.

ANI: *Halo Sali! Wat taem iu bin kam? Mitufala no lukim iu bifo.*

SALI: *Mi kam las naet.*

BETI: *Bat mi lukim Sali las naet tu, taem iumi arraev kam lo hostel.*

SALI: *Hem tru. Mitufala toktok lelebit taem iu tekem kam basket.*

ANI: *Iumi mas toktok lelebit tu!*

SALI: *Hem oraet. Iutufala go lo wea nao?*

ANI: *Mitufala go fo peiem fis lo maket. Iumi save toktok taem bihaen.*

SALI: *Lukim iu Ani! Baebae Beti!*

Översättning till engelska:

ANI: *Hello Sali! When did you come? We didn't see you before.*

SALI: *I came last night.*

BETI: *But I saw Sali last night too, when we arrived at the hostel.*

SALI: *That's true. We talked a little while you were bringing the baskets*

ANI: *We should talk a little too!*

SALI: *That's OK. Where are you going now?*

ANI: *We are going to buy fish at the market. We can talk afterwards.*

SALI: *See you later Ani! Bye, Beti!*

Namn & skola:

Fyll i luckorna!

Ani säger till Sali:

_____ *kam las naet, bat* _____ *no lukim* _____.
We came last night, but we didn't see you.

Beti säger till Ani och Sali:

_____ *save toktok lo maket?*
Can you talk at the market?

Sali svarar:

_____ *save.*
We can.

Ani tillägger att:

_____ *save mit lo hostel, taem Sali go finis.*
We can meet at the hostel when Sali has gone.

När Sali har gått säger Ani till Beti:

Taem _____ *peiem finis fis,* _____ *mas stap lo maket*

en _____ *mas go lo hostel.*
When we have bought the fish, I must stay at the market and you must go to the hostel.

Namn & skola:

3. Proto-bantu

Eva-Marie Ström, Göteborgs universitet

Bantuspråk är en samling av ungefär 500 språk som talas i centrala och södra Afrika. För längesen var alla dessa ett och samma språk, kallat Proto-Bantu, som sedan genom historien förändrades och spreds över kontinenten. I nedanstående tabell ser du exempel på en viss historisk ljudförändring som skett i bantuspråken Ndengeleko och Swahili. Utifrån de regelbundna ljudförändringar som du hittar, hur tror du orden i rutorna a-f skulle se ut? Skriv dina svar nedanför tabellen. (De gråa rutorna ska inte fyllas in!)

Proto-bantu	Ndengeleko	Swahili	Svenska
<i>-bimb-</i>	<i>-imba</i>	<i>-vimb-</i>	att svälla
<i>bu</i>	<i>u</i>	<i>vu</i>	aska
<i>-takun-</i>	<i>-tauna</i>	<i>-tafun-</i>	att tugga
<i>badu</i>	<i>bau</i>	<i>bavu</i>	revben
<i>gego</i>		<i>gego</i>	kindtand
<i>boko</i>	<i>boko</i>		arm
<i>-pik-</i>	<i>-ika</i>	<i>-fik-</i>	att ankomma
<i>pigo</i>	a	b	njure
<i>kuta</i>	c	d	olja
<i>-bun-</i>	e	f	att skörda

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)

Namn & skola:

4. Tamilskrift

Åke Wettergren, Lunds universitet

Tamil är ett språk som talas av ungefär 68 miljoner talare i Indien, Sri Lanka, Singapore och Malaysia. Tamil skrivs med ett eget skriftspråk, tamilskrift. I det här problemet är endast en del av skriftspråket med, för att det inte ska bli för komplicerat. Nedan följer ett antal ord på tamil, deras transkriptioner till det latinska alfabetet, samt deras översättningar till svenska.

Tamilskrift	Transkription	Svenska
a	ammā	mamma
அப்பா	appā	pappa
அண்ணா	annā	storebror
அக்கா	akkā	storasyster
எப்படி	eppati	hur
பெண்	pen	kvinna
ஆண்	ān	man
கட்டிடம்	d	byggnad
என்ன	enna	vad?
இடி	iti	åska
b	ketta	dåligt
மெ	me	mail
c	men	krispigt
காகம்	kākam	kråka
கிபி	e	A.D. (e.kr.)
கட்டணம்	f	avgifter

Fyll i vad som skulle stå i rutorna a-f!

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)

Namn & skola:

5. Huehuetla tepehua

Mauritz Larsson, Göteborgs universitet

Huehuetla tepehua är ett totonakanskt språk som talas av färre än 1500 personer i centrala Mexiko. Nedan följer ett antal ord på huehuetla tepehua i bokstavsordning, och deras översättningar till svenska, också de i bokstavsordning (inte samma ordning!). *ʔ* är en så kallad glottisstöt, ljudet mellan vokalerna i engelskans uh-oh, den kan försvinna i vissa sammanhang.

1. <i>ch'anlukut</i>	a. ben (skelettdel)
2. <i>ch'antanuuti</i>	b. bensben (leg bone)
3. <i>ch'anqesiit</i>	c. deg
4. <i>laqapuutanuuti</i>	d. hatt
5. <i>skititi</i>	e. hjärna
6. <i>ʔakskitit</i>	f. horn
7. <i>ʔaktanuuti</i>	g. mask (för ansiktet)
8. <i>ʔalukut</i>	h. sko
9. <i>ʔaqaloqot</i>	i. tånagel/klo

a) Para ihop orden på huehuetla tepehua med sina korrekta översättningar. Markera med en bokstav a-i efter siffrorna på nästa sida.

b) Översätt följande till svenska, svara även nu på nästa sida.

10. *lakapuu*

11. *ch'an*

12. *ʔak*

c) Givet att *mak* betyder hand, ge översättningsförslag till följande. Svara återigen på nästa sida.

13. *maktanuuti*

14. *makqesiit*

Namn & skola:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

Namn & skola:

6. Nahuatl

Mauritz Larsson, Göteborgs universitet

Klassisk nahuatl är det språk som talades och skrevs av aztekerna under tiden för det aztekiska imperiet. Modern nahuatl (ibland stavat nawatl) talas i centrala Mexico av omkring 1,5 miljoner människor. Vissa av de nordamerikanska indianspråken, exempelvis hopi och comanche, ingår i samma språkfamilj (uto-aztekiska språk).

I nahuatl används ett skriftspråk som är inspirerat av spanskans. Speciellt gäller:

- *qu* framför *i* och *e* uttalas som *c* framför *a* och *o*, det vill säga som k i svenskans kaka
- *c* framför *i* och *e* uttalas som s
- *x* uttalas som sh i engelskans ship
- *ch*, *hu*, *tz*, och *tl* är egna konsonanter

Nedan följer åtta meningar på nahuatl och deras översättningar till svenska:

1. <i>namechmaca nocal</i>	Jag ger er mitt hus.
2. <i>ical itatzin quimaca ipil</i>	Hen ger sin fars hus till sitt barn.
3. <i>niquimmaca notlal nopilhuan</i>	Jag ger min mark till mina barn.
4. <i>nomacehualhuan niquimmaca itlal nonantzin</i>	Jag ger min mors mark till mina undersåtar.
5. <i>imaxca nechmaca totatzin tonantzin</i>	Vår far och mor ger mig sin egendom.
6. <i>quicahua inantzin</i>	Hen lämnar sin mor.
7. <i>tiquincahua topilhuan</i>	Vi lämnar våra barn.
8. <i>amechcahua</i>	Hen lämnar er.

Namn & skola:

---

a. Förutsatt att *miqui* betyder ”att dö”, översätt följande till svenska.

9. *nechmaca nomacehual iaxca*
10. *niccahua nocal*
11. *ticmaca amonantzin tocal total*
12. *ammiqui*

b. Förutsatt att *palehuia* betyder ”att hjälpa”, översätt följande till nahuatl.

13. De lämnar sitt hus.
14. Ni lämnar oss.
15. Mitt barn hjälper dem.
16. Vi hjälper deras far.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.